

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งจากร้านอาหารที่ใช้บริการส่งอาหาร
คำสำคัญ	การจัดการขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง
นักศึกษา	ทิวพร ขจรเกียรติอาษา
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ดร.ศิวพร เสาวคนธ์
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2566

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งจากร้านอาหารที่ใช้บริการส่งอาหาร เนื่องจากปัจจุบันมนุษย์ได้พัฒนาเทคโนโลยีด้านธุรกิจอาหารเพิ่มขึ้น โดยผู้ประกอบการร้านอาหารส่วนใหญ่มักเลือกใช้ผลิตภัณฑ์บรรจุอาหารและเครื่องดื่มเป็นพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง ซึ่งนำไปสู่การจัดการขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่ไม่มีประสิทธิภาพ แม้ว่าประเทศไทยจะมีการกำหนดนโยบายและมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ แต่ยังคงขาดความเชื่อมโยงของการจัดการขยะพลาสติกดังกล่าวอย่างเป็นระบบ และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ยังไม่ได้มีการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งอย่างชัดเจน จึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

จากการศึกษาพบว่า (1) ปัญหาการนิยามและการแบ่งประเภทของขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single-use plastic) พบว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 4 ไม่มีการกำหนดคำนิยามของคำว่า พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งไว้โดยตรง เพียงแต่จัดอยู่ในกลุ่มของขยะมูลฝอยที่สามารถแบ่งออกได้หลายประเภท ทำให้เกิดการตีความไม่ชัดเจนสำหรับการจัดการขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (2) ปัญหาเกี่ยวกับกำหนดมาตรการส่งเสริมสำหรับผู้ประกอบการร้านอาหารที่ใช้บริการส่งอาหาร เพื่อจัดการขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง พบว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 53 (3) กำหนดให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษสามารถกำหนดมาตรการส่งเสริมเกี่ยวกับด้านภาษีอากรที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบการร้านอาหารได้ แต่ปัจจุบันอาจจะยังไม่มีกำหนดได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้ผู้ประกอบการร้านอาหารยังไม่ตระหนักถึงการเลือกใช้

ผลิตภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (3) ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ประกอบการร้านอาหารที่ใช้บริการส่งอาหาร เพื่อจัดการขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง พบว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 78 ไม่มีการกำหนดวิธีกำจัดหรือป้องกันการเกิดขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่มาจากผู้ประกอบการร้านอาหารที่ใช้บริการส่งอาหาร ทำให้เกิดปัญหาการจัดการขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่ไม่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และเสนอวิธีการแก้ปัญหาในการจัดการขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง ดังนี้ (1) กำหนดให้มีค่านิยามและการแบ่งประเภทของขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (2) ให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษผู้มีอำนาจกำหนดมาตรการส่งเสริมด้านภาษีสำหรับผู้ประกอบการร้านอาหาร และ (3) กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ประกอบการร้านอาหารให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง